

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Perfectum indicativi activi

Dalia Andziulytė, VU Klasikinės filologijos katedra

LOTYNŲ KALBOS IR ANTIKOS KULTŪROS DALYKO MOKYTOJŲ KVALIFIKACIJOS
TOBULINIMO PROGRAMA, 2023

Veiksmažodžių laikai (tiesioginė nuosaka)

Praesens	scrīb-o <i>rašau / parašau</i>
Imperfectum	scrīb-ēba-m <i>rašiau / rašydavau (procesas)</i>
Futurum I	scrīb-a-m <i>rašysiu / parašysiu</i>
Perfectum	scrīps-ī <i>parašiau / rašiau, esu rašęs (įvykis, faktas)</i>
Plusquamperfectum	scrīps-era-m <i>buvau parašęs (iki kito veiksmo praeityje)</i>
Futurum II	scrīps-er-o <i>būsiu parašęs (iki kito veiksmo ateityje)</i>

scrībere *rašyti*

Pagrindinės veiksmazodžių formos ir veiksmazodžių kamienai

Perfekto kamienas

		<i>Infekto kamienas</i>	<i>Perfekto kamienas</i>	<i>Supyno kamienas</i>
I (-ā-)	am-o < ama -o	amā -re	amāv -ī	amāt -um
II (-ē-)	doce -o	docē -re	docu -ī	doct -um
III (pr.)	tang -o	tang -e-re	tetig -ī	tāct -um
IV (-ī-)	audi -o	audī -re	audīv -ī	audīt -um
V (-i- / pr.)	capi -o	cap -e-re	cēp -ī	capt -um

amāre mylėti; docēre mokyti; tangere liesti; audīre girdėti; capere griebti

Netaisyklingų veiksmazodžių pagrindinės formos ir veiksmazodžių kamienai

	<i>Infekto kamienas</i>		<i>Perfekto kamienas</i>	<i>Supyno kamienas</i>
	su-m	es-se	fu-ī	
	e-o	ī-re	ī-ī / īv-ī	it-um
	fer-o	fer-re	tul-ī	lāt-um
	vol-o	vel-le	volu-ī	
	nōl-o	nōl-le	nōlu-ī	

esse būti; īre eiti; ferre nešti; velle norėti; nōlle nenorėti

Perfectum indicativi activi

PERFEKTO KAMIENAS + ASMENŲ GALŪNĖS

<i>Perfekto asmenų galūnės</i>		
	Sg.	Pl.
1	-ī	-imus
2	-istī	-istis
3	-it	-ērunt / -ēre

Perfectum indicativi activi

	amā-re amāv-is -isse	docē-re docu-is -isse	tang-e-re tetig-is -isse	audī-re audiv-is -isse	cap-e-re cēp-is -isse
Sg. 1	amāv-ī	docu-ī	tetig-ī	audīv-ī	cēp-ī
2	amāv-istī	docu-istī	tetig-istī	audīv-istī	cēp-istī
3	amāv-it	docu-it	tetig-it	audīv-it	cēp-it
Pl. 1	amāv-imus	docu-imus	tetig-imus	audīv-imus	cēp-imus
2	amāv-istis	docu-istis	tetig-istis	audīv-istis	cēp-istis
3	amāv-ērunt / amāv-ēre	docu-ērunt / docu-ēre	tetig-ērunt / tetig-ēre	audīv-ērunt / audīv-ēre	cēp-ērunt / cēp-ēre

amāre mylėti, amāvisse būti mylėjus; docēre mokyti, docuisse būti mokius; tangere liesti, tetigisse būti palietus; audīre girdėti, audivisse būti girdėjus; capere griebti, cēpisse būti pagriebus

Perfectum indicativi activi

	es-se fu-isse	ī-re i-isse / īv-isse	fer-re tul-isse	vel-le volu-isse	nōl-le nōlu-isse
Sg. 1	fu-ī	i-ī	tul-ī	volu-ī	nōlu-ī
2	fu-istī	i-istī	tul-istī	volu-istī	nōlu-istī
3	fu-it	i-it	tul-it	volu-it	nōlu-it
Pl. 1	fu-imus	i-imus	tul-imus	volu-imus	nōlu-imus
2	fu-istis	i-istis	tul-istis	volu-istis	nōlu-istis
3	fu-ērunt / fu-ēre	i-ērunt / i-ēre	tul-ērunt / tul-ēre	volu-ērunt / volu-ēre	nōlu-ērunt / nōlu-ēre

esse būti; īre eiti; ferre nešti; velle norėti; nōlle nenorėti

esse būti

	<i>Praesens</i>	<i>Imperfectum</i>	<i>Futurum I</i>	<i>Perfectum</i>
Sg. 1	sum	eram	ero	fuī
2	es	erās	eris	fuistī
3	est	erat	erit	fuit
Pl. 1	sumus	erāmus	erimus	fuimus
2	estis	erātis	eritis	fuistis
3	sunt	erant	erunt	fuērunt / fuēre

Sum, quod eris, fui, quod es. (epitaphium)

I užduotis. Perrašykite posakius perfekto laiku

ven|io, īre; vēnī, ventum *ateiti*; vid|eo, ēre; vīdī, vīsum *matyti*; vinc|o, ere; vīcī, victum *nugalėti*

Venio, video, vinco.

.....,, *Caesar*

lat|eo, ēre, uī *slėptis*; vīv|o, ere; vīxī, vīctum *gyventi*

Bene qui **latet**, bene **vivit**.

Bene qui, bene *Ovidius*

excit|o, āre, āvī, ātum *sukelti*

Parva saepe scintilla contempta
magnum **excitat** incendium.

Parva saepe scintilla contempta magnum
..... incendium. *Curtius Rufus*

cap|io, ere; cēpī, captum *griebti, paimti*; īnfer|o, re; intulī, illātum *jnešti, atnešti*

Graecia capta ferum victōrem **capit** et
artes **infert** agresti Latio.

Graecia capta ferum victōrem et
artes agresti Latio. *Horatius*

stō, stāre, stetī, statum *stovėti*; sum, esse, fuī *būti*; cad|o, ere; cecidī, cāsum *kristi*

En Thebae **stant** altaque Trōia **est**.
 Sed magni saepe duces, magni **cadunt**
 tyranni.

Magni saepe duces, magni tyranni,
 et Thebae altaque Trōia
Propertius

sum, esse, fuī *būti*; vīv|o, ere; vīxī, vīctum *gyventi*; tac|eo, ēre, uī, itum *tylėti*

Viva **sum** in silvis, sum durā occīsa secūri,
 dum **vivo taceo**, mortua dulce cano.

Viva in silvis, sum durā occīsa
 secūri, dum , mortua
 dulce cano. *Kaspar Tieffenbrucker (XVI s.)*

vid|eo, ēre; vīdī, vīsum *matyti*; crēd|o, ere, idī, itum *tikėti*

Quia **vides** me, **credis**. Beāti, qui non
vident et **credunt**.

Quia me, Beāti, qui
 non et
Euangelium sec. Ioannem

I užduoties atsakymai

	<i>Atėjau, pamačiau, nugalėjau.</i>
Venio, video, vinco.	Veni, vidi, vici. <i>Caesar</i>
	<i>Kuris gerai slapstėsi, gerai gyveno.</i>
Bene qui latet , bene vivit .	Bene qui latuit , bene vixit . <i>Ovidius</i>
	<i>Maža dažnai žiežirba paniekinta didelį sukėlė gaisrą.</i>
Parva saepe scintilla contempta magnum excitat incendium.	Parva saepe scintilla contempta magnum excitāvit incendium. <i>Curtius Rufus</i>
	Graikija paimta žiaurų nugalėtoją paėmė ir menus atnešė laukiniam Lacijui.
Graecia capta ferum victōrem capit et artes infert agresti Latio.	Graecia capta ferum victōrem cepit et artes intulit agresti Latio. <i>Horatius</i>

	<i>Didūs dažnai vadai, didingi krito miestai, ir Tėbai stovėjo, ir aukšta Troja buvo.</i>
En Thebae stant altaque Trōia est . Sed magni saepe duces, magni cadunt tyranni.	Magni saepe duces, magni cecidēre tyranni, et Thebae stetērunt , altaque Trōia fuit . <i>Propertius</i>
	<i>Gyva buvau miškuose, esu kietu nukirsta kirviu, kol gyvenau, tylėjau, mirusi saldžiai dainuoju.</i>
Viva sum in silvis, sum durā occīsa secūri, dum vivo taceo , mortua dulce cano.	Viva fui in silvis, sum durā occīsa secūri, dum vixi tacui , mortua dulce cano. <i>Kaspar Tieffenbrucker</i>
	<i>Kadangi pamatei mane, patikėjai. Laimingi, kurie nematė ir patikėjo.</i>
Quia vides me, credis . Beāti, qui non vident et credunt .	Quia vidisti me, credidisti . Beāti, qui non vidērunt et credidērunt . <i>Euangelium sec. Ioannem</i>

TEMA:

Draudimas. **noli, nolīte** + *infinitīvus*

sg. noli
pl. nolīte

+ *infinitivus*

I	II	III	IV	V
clamāre	timēre	dicere	dormīre	facere
pulsāre	iacēre	legere	aperīre	fugere
spectāre	tacēre	credere	salīre	aspicere
auscultāre	movēre	scribere	impedīre	capere
turbāre	flēre	tangere	esurīre	iacere
festināre	ridēre	discedere	tussīre	quaterere
vocāre	sedēre	currere	punīre	rapere
excitāre	mordēre	consistere	insanīre	rabere

ret., poet. *nē* + *imperativus*: Equo ne credite, Teucri. *Vergilius*

II užduotis.

Ką norėtų uždrausti mokiniai mokytojui ir mokytojas mokiniams?

Nolī	Nolīte

TEMA: *Archimedes*

Εὕρηκα!

Invēni!

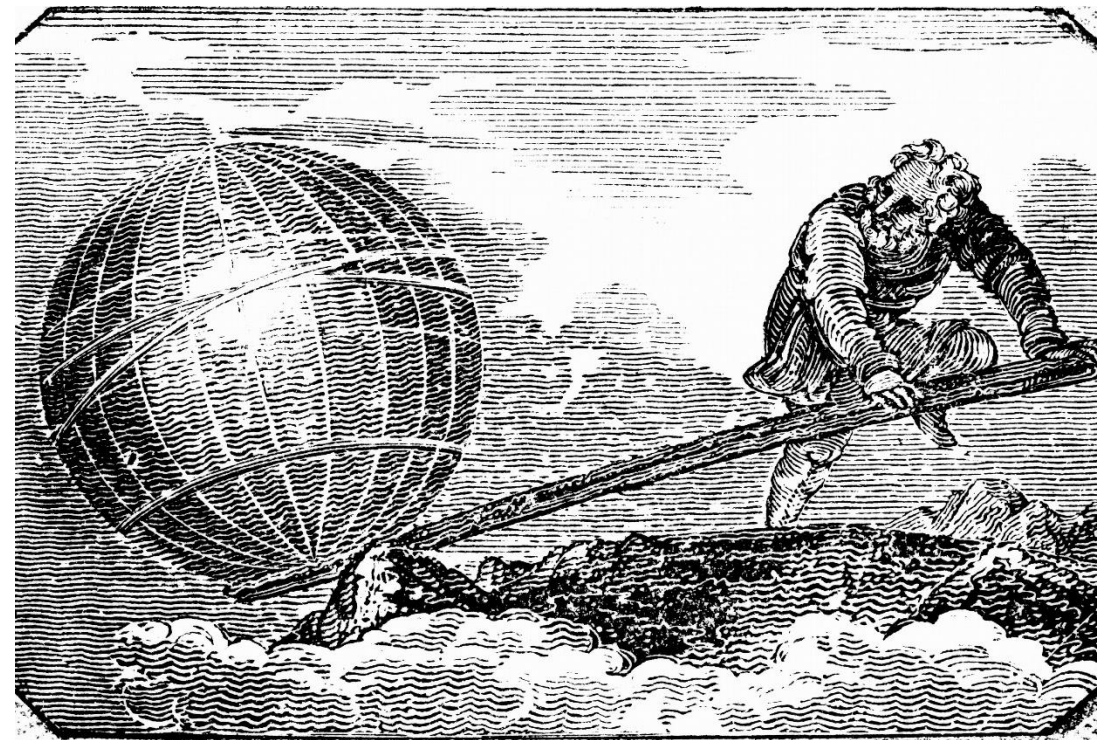

Μή μου τοὺς κύκλους τάραττε!
Noli turbāre
circulos meos!

Δός μοι, ποῦ στῶ, καὶ τὴν γῆν κινήσω.

Dā mihi, ubi cōnsistam,
et terram movēbō.

Vale dicimus:

Cura ut valeas!

Curāte ut valeātis!